

SPF w znaczeniu duńskim, a wysoki status zdrowotny w znaczeniu PIC

Kazimierz Tarasiuk
PIC
Europa Centralna

Siła w Zdrowiu!!

Dlaczego zdrowie jest tak ważne?

- zdrowie ludzi (zoonozy, pozostałości antybiotyków w produktach pochodzenia zwierzęcego)
- dobrostan zwierząt
- opłacalność produkcji (możliwość wykorzystania potencjału genetycznego)
- znaczenie w eksporcie
- większa motywacja do pracy

Możliwe kategorie statusu zdrowotnego świń

- Świnie - Germ free (akseniczne) – absolutnie wolne od jakichkolwiek zarazków
- Świnie gnotobiotyczne – zakażone tylko znanymi, określonymi drobnoustrojami

Możliwe kategorie statusu zdrowotnego świń (c.d.)

- **Pierwotny system SPF** – specific pathogen free – program kontroli zdrowia, uwzględniający brak specyficznych zarazków chorobotwórczych w organizmie świń
- **Wtórny system SPF** – oparty na zwierzętach, uzyskanych z pierwotnego systemu SPF.
 - Stosowany przez organizacje hodowlane w Danii, Szwajcarii, USA
 - Oparty na regularnych badaniach laboratoryjnych w kierunku specyficznych patogenów świń (App, Pm typ A, D, Mhp, PRRS etc.)

The logo consists of the letters 'PIC' in white, bold, sans-serif font, centered within a solid red square.

Możliwe kategorie statusu zdrowotnego świń (c.d.)

- **Minimal disease – (MD)** – termin wprowadzający nieco zamieszania; oparty na fakcie braku objawów klinicznych choroby w stadzie, ale niekoniecznie samego patogenu (np. App)
- **High health status** – wysoki status zdrowotny – stosowany przez niektóre firmy genetyczne
- **Defined high health status** – określony wysoki status zdrowotny – określa wyraźnie brak specyficznych chorób w stadzie na podstawie wywiadu, obserwacji klinicznych, wyników produkcyjnych oraz badań laboratoryjnych – szeroko stosowany w praktyce produkcyjnej przez PIC

Historia opracowania i wdrożenia do praktyki produkcyjnej programu SPF

- Pierwsze fermy SPF powstały w Nebrasce, USA pod koniec lat 50-tych
- PIC zaadoptowała program SPF w 1962 r do populacji pierwszego stada zarodowego (GN) w Wielkiej Brytanii (początek stosowania SPF w Europie)
- W kolejnych latach program SPF zaczęła stosować Dania i Szwajcaria

Duński program SPF a Program ochrony Zdrowia PIC – zasadnicze różnice

- SPF – utworzony przez niezależne organizacje w celu podniesienia poziomu zdrowia rodzimych stad świń
- PIC – Program ochrony zdrowia miał na celu ułatwić międzynarodowy obrót zwierzętami hodowanymi przy jednocześnie minimalnym ryzyku zakażenia stada klienta

Charakterystyka programu SPF

- Ustanowienie i akredytacja stad wolnych od specyficznych patogenów świń
- Ustalenie zasad postępowania w przypadku załamania się zdrowia
- Dotyczy tylko określonej liczby patogenów, od których stado jest wolne
- Badania serologiczne jako najważniejsze narzędzie kontroli statusu zdrowia (np. App)

Duński SPF – kategorie zdrowia

- **SPF** – stada wolne od wszystkich patogenów ważnych w patologii świń
- **SPF + Mhp** – stada wolne z wyjątkiem Mhp
- **SPF + PRRS** – stada wolne z wyjątkiem PRRS
- **SPF +App** – stada wolne z wyjątkiem App (określone serotypy)

Charakterystyka Programu Ochrony Zdrowia Stad PIC (o wysokim określonym statusie zdrowia)

- Szeroko zakrojony monitoring, uwzględniający szereg różnych kryteriów (wyniki produkcyjne, badania kliniczne, poubojowe, laboratoryjne etc.)
- Sposób postępowania w przypadku załamania się statusu zdrowia
- Różne kategorie statusu zdrowia
- Wielkość stad
- Wdrożenie i przestrzeganie zasad bioasekuracji

The logo consists of a solid red square with the letters 'PIC' in white, bold, sans-serif font centered within it.

PIC

Osiągnięcia PIC w zakresie kontroli zdrowia

- System lekarzy regionalnych
- MEW – medicated early weaning
- MMEW – modified medicated early weaning
- Trzy-fermowy system produkcji
- Wielofermowy system produkcji
- Zastosowanie metod biologii molekularnej w eliminacji genu halotanowego
- Współudział w opracowaniu metody mrożenia nasienia knurów
- Współudział w pracach naukowych w zakresie identyfikacji genów oporności na różne infekcje, w tym *E. coli*

The logo consists of the letters 'PIC' in white, bold, sans-serif font, centered within a solid red square.

Kategorie statusu zdrowia stad PIC

- Stada wolne od wszystkich specyficznych, ważnych z punktu widzenia klienta, chorób świń (PRRS, Mhp, AR, App, AD, Leptospira, Salmonella Choleraesuis, świerzb)
- Stada dodatkowo dla PRRS
- Stada dodatkowo dla Mhp
- Stada dodatkowo dla PRRS i Mhp

Podstawy Programu Zdrowotnego PIC

- A. Utworzenie nowego stada przy użyciu świń o wysokim statusie zdrowotnym
- B. Ochrona stada przed zawleczeniem choroby
- C. Kontrola oraz regularny monitoring zdrowia stada
- D. Dokładny sposób postępowania w przypadku wystąpienia podejrzenia choroby w stadzie

Weterynaryjno - produkcyjne aspekty zakupu materiału hodowlanego

- Populacja fermy nowo wybudowanej
- Zasiedlanie fermy po depopulacji
- Powiększenie stada już istniejącego
- Poprawa wskaźników produkcyjnych fermy

Dobór właściwego pod względem zdrowotnym materiału zarodowego

- określenie statusu zdrowotnego świń stada przyjmującego
- określenie statusu zdrowotnego świń stada macierzystego
- określenie warunków izolacji oraz aklimatyzacji dla nowo wprowadzanych zwierząt

Zarządzanie ryzykiem w zakresie oceny zdrowia stada namnażającego

- **Od strony PIC**

- Wysyłki zwierząt i/lub nasienia mają miejsce tylko ze stad, które są regularnie monitorowane pod kątem zdrowia (analiza wyników produkcyjnych, badania kliniczne, badania poubojowe, badania laboratoryjne)
- Potencjalni klienci oraz ich lekarze weterynarii są o tym informowani

Zarządzanie ryzykiem w zakresie oceny zdrowia stada namnażającego

- **Od strony klienta**

- ✓ PIC usilnie zaleca i zachęca klientów do poddania nowo zakupionych świń izolacji/kwarantannie w celu:
- ✓ przeprowadzenia niezbędnych badań w celu potwierdzenia braku obecności ważnych zakażeń w populacji zakupionych świń (zgodnie z umową)
- ✓ Przeprowadzenia badań monitoringowych w fermie pochodzenia, w razie potrzeby

Bioasekuracja - co to znaczy?

„Bioasekuracja jest to sposób postępowania lub filozofia w chowie zwierząt ukierunkowana na utrzymanie lub poprawę statusu zdrowia z jednoczesną jego ochroną przed wtargnięciem nowych patogenów - zespół przedsięwzięć natury organizacyjnej (ogrodzenie, prysznic etc.”

System funkcjonalnej bioasekuracji

- status zdrowotny nowo wprowadzanych do stada świń
- źródło pochodzenia nasienia (PRRS)
- środki transportu
- ludzie, mający bezpośredni kontakt ze świniami
- lokalizacja fermy
 - * nowo zakupiony sprzęt, pasza, ptaki, dzikie zwierzęta, inne zwierzęta domowe, ludzie bez kontaktu ze świniami - mniejsze ryzyko

The logo consists of the letters 'PIC' in white, bold, sans-serif font, centered within a solid red square.

Izolacja i aklimatyzacja zwierząt nowo wprowadzanych do fermy

- Izolacja (min. 3 tyg.)
- Aklimatyzacja (3-10 tyg.)
- Odległość od fermy min. 50 m
- Oddzielna obsługa lub możliwość zmiany odzieży i obuwia
- Oddzielny sprzęt do obsługi świń

PIC

Izolacja świń nowo zakupionych

- proces izolacji świń nowo zakupionych - podstawowy element ochrony zdrowia
- weryfikacja statusu zdrowia przy użyciu wysoce specyficznych i czułych testów diagnostycznych jest koniecznością (PRRS, Mhp)
- izolacja powinna być przeprowadzona w warunkach funkcjonalnej bioasekuracji
 - izolacja - potencjalne źródło zakażenia

Aklimatyzacja świń nowo wprowadzanych do stada

- przygotowanie zwierząt pod względem immunologicznym do nowych warunków
- czas oraz warunki aklimatyzacji

Metody aklimatyzacji

- kontakt ze zwierzętami stada przyjmującego
- immunoprofilaktyka
- chemioprofilaktyka

Bioasekuracja fermy - lokalizacja

- Ukształtowanie terenu
- Koncentracja hodowli świń w rejonie
- Odległość od innych ferm świń (typ chowu w sąsiedztwie); min. >3km
- Odległość od głównych dróg przejazdowych (droga do rzeźni); min.>500m
- Odległość od rzeźni, zakładów utyliz. etc.

PIC

Bioasekuracja - rampa

- Odpowiednie usytuowanie i zaprojektowanie
- Wykonanie z materiałów dających się łatwo myć i dezynfekować
- Możliwość odpływu na zewnątrz ферmy

PIC

Sposób użytkowania rampy załadowniczo-wyładowczej

- Mycie i dezynfekcja po każdym użyciu
- Możliwość wysuszenia
- Instalacja drzwi, otwierających się tylko w jedną stronę (uniemożliwia cofanie się świń)
- Przestrzeganie strefy „czystej” i „brudnej” rampy
- Ogrodzenie
- Zabezpieczenie przed ptakami

Bioasekuracja - kontrola nad ludźmi

- Odpowiednio długa przerwa od ostatniego kontaktu ze świniami (1, 2 lub trzy noce)
- Wpisanie się do książki wizyt
- Obowiązek brania prysznica
- Zmiana ubrań

Kontrola ludzi – ocena ryzyka

- Zamykane na klucz drzwi do szatni
- Dobrze oznaczone drzwi szatni (instrukcja)
- Sposób wnoszenia na teren fermy nasienia, leków itd. (pokój/kwarantanna)
- Zakaz wnoszenia na teren fermy produktów mięsnych (wieprzowina)

PIC

Bioasekuracja - ogrodzenie fermy

- Uniemożliwia wchodzenie osobom niepożądanym
- Chroni przed zwierzętami (dziki)
- Wymusza „bezpieczne” rozwiązania komunikacyjne dla transportu (rozładunek paszy z zewnątrz, konieczność usytuowania rampy na granicy ogrodzenia)
- Oznaczenie „zakaz wstępu..”

Bioasekuracja - kontrola transportu

- Mycie i dezynfekcja po każdym rozładunku zwierząt
- Odpowiednio długi okres kwarantanny
- Właściwe wyposażenie kierowcy (ów) w odzież ochronną i buty

Dziękuję Państwu za uwagę!